

ongewoon platte “hoedjesschelp” op die echter volgens de gids geen *Patella* of oester kon zijn en wel een muiltje móest zijn, maar dan wel een extreem platte. Verder zaten er kleine schilferachtige hoedjes op, en hiervoor kwam ik uit op de schilferige dekschelp (had ik nog nooit van gehoord). Beide “determinaties” werden de volgende dag bevestigd door een echte deskundige: gids geslaagd! Er blijft natuurlijk altijd wat te wensen over. Zo is de soort *Pharus legumen* niet opgenomen: deze werd bij maagonderzoek aan zwarte zee-eenden, betrokken bij de grote olieramp met de Sea Empress in Wales (feb. 1996) als stapelvoedsel gevonden. Die had ik nu wel eens willen zien, maar omdat de soort in de gids ontbreekt mag ik aannemen dat hij niet in Nederland voorkomt. Daar kan Rykel niets aan doen en zijn gids is in een woord een must. Deze gids is 224 pagina's dik en kost € 24.95. De schelpengids is onderdeel van een hele serie veldgidsen: zie www.knnvuitgeverij.nl.

MFL

Brochard C.J.E. & Cadée G.C. 2005. Tropische drijfzaden van de Nederlandse kust. Tabel Nr. 30 uit de Tabellenserie van de Strandwerkgemeenschap (KNNV, NJN en JNM). Nog een boekje over aanspoelsels. Tropische drijfzaden behoren tot de top-vondsten van strandscharrelaars: er zijn slechts 35 aanvaarde gevallen! Er is het nodige kaf onder het koren in de vorm van “foute” drijfzaden: inheems of afkomstig uit de verkeerde Oceaan en dus altijd door de mens hier gedeponiseerd (denk aan mangopitten en dergelijke), in plaats van “op eigen kracht” helemaal vanuit de tropen hierheen afgedreven. Dergelijke lange-afstand trekkers spreken tot de verbeelding, maar zonder gids kom je er nooit uit. Die gids, voorzien van vrolijke beschrijvingen en fraaie tekeningen, is er nu en kost bijna niets: € 6. Aanschaffen dus, voor het geval dat...Hoe je er aan kan komen is tamelijk duister. De gids geeft geen adressen van de auteurs (in de inleiding verstopt staan wel hun e-mail adressen), maar verwijst op de achterkaft naar www.knnv.nl/strandwg. Daar blijkt de tabellenlijst echter bijgewerkt tot nummer 28! Je vindt er wel het e-mail adres van de Tabellenadministratie. Wil je echter de portokosten besparen, ga dan langs bij een van de auteurs, in Groningen of op Texel. De 35 aanvaarde gevallen staan, met naam en toenaam van de vindsters, in een tabel. Daar staat nu slechts één NZG-er bij, dus de uitdaging is duidelijk: wie haalt de tweede druk?

MFL

Zeetrekellingen november en december 2004

Gegevens voor dit overzicht zijn afkomstig van de posten Westkapelle (Weka), Scheveningen (Schev), Katwijk, Noordwijk, Langevelderslag (LVS), Camperduin (Hbz) en Huisduinen (Huis), en van de minder regelmatig bezette posten Bloemendaal (Bloem), Castricum (Cas) en Egmond (Egm).

De besproken periode begon met een nieuwe soort in de CvZ-geschiedenis, mits aanvaard door de CDNA: de brilzee-eend. Een adult mannetje vloog 6 november langs Hbz. Gewone (zwarte) zee-eenden waren over het algemeen schaars. De getelde aantallen bedroegen op geen enkele telpost meer dan duizend individuen op een dag. Net als vorig jaar verbleven er geen grote groepen eiders meer voor Hbz, zodat verplaatsingen veelal beperkt bleven tot honderden vogels per dag. De beste dag te Hbz was 29 november: 2191 Z, 753 N. Drie weken later werden er 3914 te Huis gezien. Zoals gebruikelijk bedroegen de aantallen in Zuid-Holland maximaal enkele honderden vogels. Ook andere eenden werden nauwelijks in grote aantallen gezien. Sneeuwval bracht 29 december echter smienten in beweging. Her en der langs de Hollandse kust werden honderden vogels gezien, maar langs Schev vlogen er 2077 Z, 880 N. Met uitzondering van kleine rietgans werden lage aantallen ganzen vastgesteld. De vroege passage van kleine rietganzen die 30 oktober begon ging begin november onverminderd door, met de 1^e en de 2^e respectievelijk 2914 en 1009 Z te Weka. Vanaf 27 december vond alweer noordwaartse trek plaats, getuige de 686 N te Weka.

Vanaf eind november werden grote aantallen duikers gezien. Aanvankelijk in Noord-Holland; 27 november Hbz 742 Z, 4 N en Egm 518 Z, na 5 december met name in Zuid-Holland. Vrijwel dagelijks werden honderden (roodkeel)duikers gezien tussen Schev en LVS. Langs Bloem, een paar kilometer noordelijker, vlogen deze periode maximaal tientallen vogels. Dat roept dus de vraag op waar die vogels vandaan komen! Goede dagen waren 6 en 12 december met resp. 1377 Z en 1285 Z, 225 N te Noordwijk. Op 20 december werd ook in het zuiden van Nederland sterke trek vastgesteld: 680 Z, 22 N te Weka. Tot ver in 2005 werden vervolgens weer hoge aantallen in Zuid-Holland gezien; bijvoorbeeld 24 december 1472 Z te Schev.

Een periode met harde aanlandige wind leverde 14 t/m 21 november nog een vijftiental vaaltjes op, waarvan 9 te Hbz. Op deze post werden ook twee stormvogeltjes gezien. Deze dagen leverden ook een vijftigtal kleine alken op, de helft van het totaal voor de besproken periode. Een late vorkstaartmeeuw werd de 17^e gemeld te Hbz. Vanaf de 20^e verbleef een adulte Ross' meeuw te Schev, de 29^e vloog een/dezelfde vogel langs Hbz. De 21^e werden 3575 drieteenmeeuwen in Noordwijk geteld en 8700 exx in Katwijk geschat, vrijwel alle naar zuid. In Schev bleef de teller echter steken op 180 drieteenmeeuwen. Op 27 november vlogen ook langs Egm en Hbz veel drieteenmeeuwen, resp. 1573 Z en 1632 Z, 81 N. Twee dagen later vlogen er te Hbz 919 Z, 1510 N. In december werden tussen Noordwijk en Schev duizenden vogels gezien. De maand werd afgesloten met 2476 stormmeeuwen en 1019 dwergmeeuwen naar zuid te Weka op de 29^e.

Vanaf 7 december waren alk/zeekoeten zeer talrijk voor de Zuid-Hollandse kust, waar met name te Schev grote aantallen werden geteld. Beste dag was de 15^e: 2651 Z, 91 N. Alle gedetermineerde alk/zeekoeten waren zeekoet. Dit aantal viel echter in het niet bij de aantallen die in 2005 passeerden, maar daarover meer in de volgende nieuwsbrief. Opvallend genoeg waren de aantallen alk/zeekoeten bij Hbz laag en opnieuw dringt de vraag zich op waar die massale stroom bij Schev vandaan komt en waar de vogels heen gaan. Papegaaiduikers daarentegen werden vrijwel uitsluitend op Hbz gezien, met alleen al op 5 november 11 van de in totaal 18 vogels.

Bruinvissen tenslotte werden in november in ‘normale’ aantallen gezien, dat wil zeggen enkele tientallen met name te Hbz. 27 november werden de eerste grotere aantallen gezien te Egmond: 10-15 Z. De waarneming op 1 december van maar liefst 77 foeragerende bruinvissen (52 Z, 25 N) te Hbz markeerde het begin van een 'hausse' aan waarnemingen. Hbz en Schev

Nieuwsbrief NZG jaargang 6 nr. 2

waren de beste telposten met ruim 150 bruinvissen elk. Elders werden er ruim honderd (alle posten samen) geteld. Spectaculair was ook 11 december met 41 bruinvissen langs de Hbz en ver weg drie grijze dolfijnen (of toch witsnuiten? Zie de bijdrage van Kees Camphuysen in deze Nieuwsbrief).

Informatie van: Nick van der Ham, Guido Keijl, www.trektellen.nl en trektellersnet trektellers@yahoo.com Leuke waarnemingen aub eens per vier maanden doorgeven aan Steve Geelhoed, E-mail steve.geelhoed@planet.nl. Inge vulde uurkaarten opsturen naar het CvZ-archief, antwoordnummer 817, 8200 WB Lelystad. Ingevoerde gegevens kunnen hier ook op flop heen gestuurd worden, of per E-mail naar kees.camphuysen@wxs.nl.

Steve Geelhoed NZG-CvZ

GERINGDE ZEEVOGELS

Weinig zeevogels deze keer, daarom ter compensatie twee spectaculaire kustvogels!

Grote jager, ringnr. London HT 94389. Geringd als pul op 14 juni 2002 op Hermaness, Unst, het noordelijkste puntje van Shetland. De vogel werd dood gevonden op 22 oktober 2002 op de Kwade Hoek (NH). Van deze plek op Shetland is nu viermaal een vogel in Nederland terug gemeld.

Visdief, ringnr. Arnhem K.981198. Geringd als pul op 28 juni 2001 in het Ketelmeer door Jan Nap. Op 1 maart 2002 wordt de vogel met ring gemeld uit Marshal in Liberia. Helaas is er verder niks bekend over het lot van de vogel. De 34e terugmelding van een visdief uit Liberia. Het blijft indrukwekkend. Van dezelfde Jan Nap uit het Ketelmeer ving Mardik Leopold vanaf een schip in Mauretaanse wateren met een schepnet een geringde visdief (**ringnr. Arnhem L-214053; geringd op 2 juli 2003, gevangen op 21 april 2004; zie foto**). De vogel braakt een deels verteerde sardien uit van ca 10 cm lengte en weegt (zonder die vis) 135 gram. Deze visdief ging na de vangst weer los en wordt hopelijk nog eens in ons land als broedvogel weergezien.

Steenloper, ringnr. Washington DC 31359384.

Weer een steenloper uit Alert, North West Territories, Canada. Dat blijft verbazingwekkend. Geringd als vrouw na 1e kj op 05 juli 1999. Het ringnummer is afgelezen op 29 november 2004 op een strekdam bij Den Helder. Door wie ook weer? Door C.J. de Graaf natuurlijk.

IJsgors, ringnr. Arnhem V.186243. Als vrouw 2kj geringd door J. Doevendans op 17 februari 2004 aan de Groningse waddijk bij Uithuizen. Dood gevonden op 15 mei 2004 (helaas geen nadere vindgegevens dan dit) in Oost-Groenland, Sermiligaaq, Tasiilaq district. Afgelegde afstand is 2757 km. De "groenland connectie" werd op grond van biometrie van eerder gevangen vogels al vermoed door Hans Schekkerman (Limosa 62: 29-34, 1989) en is bij deze dus bevestigd.

Gerrit Speek, Manager Ringcentrale (Vogeltrekstation). Postbus 40, 6666 ZG Heteren. G.Speek@nioo.knaw.nl.

Tenslotte: wie leest de eerste geringde burgemeester af?

Bij het maken van deze Nieuwsbrief stuitte we op het feit dat er zowel in Nederland als in België burgemeesters zijn geringd. Kampioen-burgemeesters-ringer is Tseard Hiemstra, die al een grote en twee kleine burgemeesters wist te verschalken, allemaal eerste winter vogels. In de Vogeltrekstation archieven bleken zich ook de nodige "terugmeldingen" te bevinden maar helaas waren er mankerende nogal wat aan. De grote burgemeester is al lang geleden geringd (1 december 1980 in de provincie Groningen, ringnr. 7.008.222) en nooit teruggemeld. Hiemstra ringde zijn eerste kleine burgemeesters in Surhuistervveen (Friesland) op 24 maart 2000 (ringnr Arnhem 5.308.416). Dit was een verzwakt exemplaar dat vier dagen later dood werd gevonden. Als zilvermeeuw, dat wel, maar vooruit. Hiemstra ving zijn tweede kleine burgemeester op 16 mei 2003 in Harlingen (ringnr Arnhem 5.411.084). De ring werd later nog eens met een telescoop afgelezen, maar helaas werd daarbij als vogelsoort zilvermeeuw opgegeven. Het laatste "Nederlandse" geval betreft een in 1999 in België geringde kleine burgemeester (ringnr. L..71403) die vervolgens in dat zelfde jaar 1x en in 2000 nog drie keer in Nederland per telescoop werd afgelezen, maar in alle gevallen als kleine mantelmeeuw! En dergelijke determinatiefout is uit te sluiten; er gaat dus iets mis met hetzij de opgave/verwerking van de ringnummers, hetzij het aflezen. Hoe dan ook: de competitie wie de eerste zal zijn met een betrouwbare ringaflezing van een van deze geringde kleine burgemeesters is nog open. Wie hem afleest, komt in de Nieuwsbrief! En Hiemstra houdt zich aanbevolen voor meldingen van vangbare burgemeesters...

MFL